ارادې

د افغان نشراتي مرکز پنځلس ورځنی تحلیلی خپرونه

لومړی کال، څلورمه گڼه، دو شنبه د ۱۳۷۹ هـ.ش کال د جدی ۱۲، د ۱٤۲۱ هـ.ق کال د شوال المکرم ٦، د ۲۰۰۱ کال د جنوری ۱ نیټه د یوی گڼی بیه دری کلداری

PROPERTY OF ACKU

الهی فرمان

بی شکه چې مؤمنان ټول په دین کی سره ورونه دی، نو پس صلح او جوړښت کوی تاسی (ای مؤمنانو) په منځ د ورونو خپلو کې (تل تر تله) او وویریږی له الله تعالی څخه (په هر څیز او په هر وخت کی) او ځان ساتی له (معاصیوو) ښائی چې دربانديرحمت وکړ شی (له جانبه د الله).

(الحجرات، ۱۰ آیت)

نبوی ارشاد

ابوهریره وائی چې رسول اکرم (ص) وفرمایل: ای دخدای (ج) بنده گانو پخپل منځ کی سره ورونه شی یو مسلمان د بل مسلمان ورور دی، نه هغه ظلم مه کوی، مه ئی سپکوی او نه یې ذلیلوی، تقوی دا ده.

(متفق علیه)

د هیواد روحانی شخصیت او د افغانستان د اسلامی ملی محاذ مشر ښاغلی پیر سید احمد گیلانی:

د هیواد واکمنان دی له بین المللی ټولنی سره د ټکر پر ځای د ملت مرسته او رأیه وغواړی

یوازی پر طالبانو بندیزونه لگول د شمال متحدی جبهی ته د پیاوړتیا فرصت برابروی

ما شخصاً هغه وخت د لوئی جرگی غړو اوچت کړی ؤ چې په کمو خلکو کی ئې د تلویر د غوښتنی جرأت موجود ؤ

لوئی جرگی ته ترمخه مشر ټاکل او دا مسأله په یو شخص پوری تړل سم کار نه دی

اسلام آباد د قوس ۲۵: د هیواد روحانی شخصیت او د افغانستان د اسلامی ملی محاذ مشر ښاغلی پیر سید احمد گیلانی په هیواد کی د روانو حالاتو، د ملگرو ملتونو د بندیزونو د اغیزو، د لوئې جرگی د جوړیدو، په هغی کی د پخوانی پاچا محمد ظاهرخان د راتلو او د هیواد د روانی غمیزی د حل و فصل له امله د «ارادی» سره په ځانگړی مرکه کې گټوری او اغیزمنی لاری چاری ښودلی او په گوته کړې ئی دی.

د ارادی خبریال د دغی ځانگړی مرکی پر بنسټ خبر

(پاتی ۳ مخ)

د جدي د شپږمی د غنډنی: لیک: بهادر خپل

د حماسو اتلان د وینو په تالاب کې

د ځمکی پر مخ هر ولس د تجلیل او غنډنی ورځې لري. د تجلیل ورځې په ولسی جوش او جذبه سره لمانځی او د غنډنی ورځ غندي.

د افغانستان مسلمان ولس چې د نړی د مخکښو ولسونو څخه دی د تاریخ په اوږدو کې سرلوړی او آزاد پاتی شوی، خپل هسک سرې د چا په وړاندې نه دی ټیټ کړی.

دا ولس د تجلیل او غنډنی بې شمیره ورځی لری چې دلته د جدی د میاشتی شپږمې نیټی په اړه یو څه ویل په کار دی.

د نن نه یو ویشت کاله د مخه د ۱۳۵۸ هـ.ش کال د جدی شپږمه نیټه د یو تور باب، غمجن بدلون او تباه کوونکی تحول پیلامه وه. د جدی په شپږمه د نړی ستر استکباری ځواک (د وخت شوروی اتحاد) خپل تریو لک زیات جنگی لښکر چې د هر قسم جنگی وسلو او مرگونی وسایلو څخه

(پاتی ٦ مخ)

بقلم: غازی

تعصب مادرِ تبعیض، نفرت و عقده ها

تعصب به همان اندازه ایکه دارای انواع و اقسام مختلف است، به همان تناسب دارای منابع و مصادر متعدد و گوناگون نیز می باشد.

محیط اجتماعی افراد بشر از جمله، بزرگترین منابع تعصب ارزیابی شده است. خاصتاً محیطی که در آن از مقررات قانونی و اخلاقی و همچنان از تهذیب و تمدن، خبری نباشد، تا مردم از آن متابعت نمایند. از همین جاست که در فضا و محیط قانونی و مهذب یا نسبتاً متمدن، اشخاص متعصب، کمتر به نظر می خورد.

محیط فامیلی نیز در ازدیاد و تقلیل انواع تعصبات، رول بارزی بازی میکند. بطور مثال در فامیلی که اعضای رئیسه، آن سخت گیر و دکتاتور مشرب هستند و تاحدی به پرورش روحی و اعتلای ذهنی اطفال خود وقعی نه گذاشته و بیعلاقه می باشند، مثلاً به طرح و پرسش های معقول و طبیعی اطفال خود توجه ضروری مبذول نمی دارند و یا اصلاً به آن اجازه نمی دهند و از عوالم بزرگ روحی و ذهنی اطفال بکلی بیخبرند، انواع تعصبات مرئی و غیر مرئی زیادی بوجود می آید، که به مرور زمان و برخورد، با زمینه های مساعد، بصورت حاد تری قد علم می کنند.

(بقیه ص ٤)

سرمقاله

د لوی او ښښونکی خدای په نامه

افغانستان کی ملگرو ملتونو او جنگي ډلو ته څه کول پکار دی؟

دا چی د ملگرو ملتونو سازمان د امنیت شورا له خوا د طالبانو پر اسلامی تحریک بندیزونه لگیدلی او د نوموړی سازمان عمومی منشی جلالتماب کوفی عنان هم په دی اړوند وایی چی دا بندیزونه به د سولی د خبرو اترو په دوام او په عامو افغانانو ناوړه اغیزی ونه لری. نو ځکه افغانانو د دغو بندیزونو په تیرو بیا د ملگرو ملتونو د مذاکراتو او د کورنیو عواملو په هکله خپل غبرگون ښودلی دی.

افغانان وایی که څه هم ملگرو ملتونو د افغانستان له پاره د مذاکراتو لړی د پخوانی شوروی اتحاد د سرو پوځونو د یرغل له وخته پیل کړیده او تر ننه پوری ئی د جگړی د دوام د بهرنیو عملی مداخلو او په ډلو، ټپلو د افغانانو د ویشلو پرته بل پایلیک نه درلود. د بیلگی په توگه د بینان سیوان، محمود مستری، ډاکتر هول، لخدر براهیمی او فرانسس ویندرل ماموریتونه ټول د افغانستان د غمیزی د اوږدوالی لاملونه دی. دغو باصلاحیتو استازو د افغانانو سره په لیدلو کتنو کی د حقایقو د معلومولو د دندی (Fact Finding Mission) له نامه پرته بله خبره نه

(پاتی ۲ مخ)

د امریکا بندیزونه او د افغانانو نظرونه

(۳ مخ)

روغه - جوړه: تورپالی ځاځی

د افغانی فرهنگ تاریخی میراث

حضرت علی (رض) چې د اسلام څلورم خلیفه او د حضرت محمد (ص) د کاکا زوی او زوم و د اسلام د ډیرو سترو پوهانو څخه گڼل کیږي، هغه وایي چې: «د ښښنی فضیلت د قدرت په وخت کې معلومیږي او عفوه او تیریدل د آزادو خلکو خوی دی.»

رښتیا هم چې د انتقام خوند او خوشحالي له یوې د قیقی څخه زیاته ته وي، مگر د عفوې او ښښنی خوند او خوښي ابدی ده.

زموږ په هیواد کې

(پاتی ۵ مخ)

د این شماره:

یك نظر اجمالی (تبصره) ص ۲

ووایم که نه وایم ۲ مخ

یا زه نه وای ... یا زه ۵ مخ

اختر (شعر) ص۵

کشور از خون شهیدان وطن بسته حنا عید ما روز عزائیست که من میدانم

(استاد پژواك)

اراده

د تأسیس کال: ۱۳۷۹ هـ.ش

پنځلس ورځنی آزاده تحلیلی خپرونه

د امتیاز خاوند: افغان نشراتی مرکز

مؤسس: سید داؤد

مسوول مدیر: عتیق الله پژواک

د کتونکی ډلی په مرسته

پوست بکس: ۹۰۹ یونیورسټی ټاون پیښور

تیلفون: ۴۱۶۹۱، فکس: ۸۴۱۷۸۵

E-mail: daud@amrc.pwr.sdnpk-undporg.

د سرمقالی پاتی برخه

درلوده. چی دا کار دی عالی جنابانو ته په زړه پوری او له امتیازه ډک ماموریت او مشغولا وه.

د افغانستان په اوسنی روان ناورین کی د بندیزونو لګول په طالبانو د ټولو نه زیات پر عامو وګړو اغیزه لری. د تیر کال بندیزونو وښوده چی طالبانو لا هم جګړه تونده کړه او ولس یوې ګولی ډوډی، دارو درملو او ژوندی پاتی کیدو ته حیران وو له دی څخه دا جوتیږی چی بیا هم ددی بندیزونو او وچکالیو قربانی ملت دی نه جګړه ماران. ملګری ملتونو تر هغه ځایه چی د بشری مرستو خبری کوی د افغانانو په اند متأسفانه چی دا بشری مرستی هم په تیرو اتو کلونو کی د وسله والو له لیاری په افغانانو ویشل شوی دی مستحقینو ته په پوره ډول ندی رسیدلی او د ویش کار یی هم د باصلاحیته چارواکو له خوا څارل شوی هم ندی. دا بشری مرستی چی تیر کال یو سلو څلویښت ملیونه ډالر اعلان شوی چی زیاته برخه یی د ملګرو ملتونو د مامورینو مصارف، یو څه اندازه یی په دوی پوری تړلو افغانانو، د افغانستان ټوپک والاوو ته او یوه لږ اندازه یی د عامو چارو د سمون یا د خوراکی موادو له پاره تری استفاده شویده نو زیاتره دا مرستی هم د جګړی په خړه پړه فضا کی په غیر عادلانه ډول ویشل شویدی. همدا رنګه د ملګرو ملتونو د امنیت په شورا کی د بندیزونو نوښتګران امریکائیان او روسان دی بیا هم که لږ څیر شو ویه وینو چی د افغانستان د روانی غمیزی مسوول پخوانی شوروی اتحاد او د هغه اصلی وارث روسان او د دوام مسوولین یی امریکائیان دی. همدا رنګه د دواړو د مرستی او څارنی لاندی د ژنیو مذاکرات، د راولپنډی شورا، د جبل السراج معاهده او د طالبانو پرمختګونه ترسره شویدی.

ددی پینبو په رڼا کی د روسانو او امریکائیانو موخه د افغانانو اسلامی، ملی غرور ماتول دی. هغوی د ترهګرو، د مخدره موادو د تولیدوونکو او د بشری حقونو د پایمالونکو په تورونو ونومول شول چی دا د ملګرو ملتونو د لیاری ذ جهاد دوری د دوستانو او دښمنانو وروستی ډالی ده. همدا ډول په دی توره تیاره او ملی ماتم کی د افغانانو هیله د ملګرو ملتونو څخه د یو پخوانی وفادار غړی په توګه دا ده چی د ناکامو تجربو تکرار او بی ځایه ناندرو په ځای دی د بهرنیو مداخلو بندول، د جګړی د رول او د افغانستان خلکو ته د خپلی خوښی سره سم د رائی حق ورکولو زمینه برابره کړی نه بی ځایه بندیزونه او تشی خبری اتری.

افغانان نن ددی ناخوالو سره سره د تنظیمونو او طالبانو څخه هم مانیجن او ګیله من دي ځکه چې دوی هم بهرنیانو ته دا موقع برابره کړه چی په افغانستان باندی داسی ملنډی ووهی او د هغوی په کورنیو چارو کی دی مداخله وکړی. افغانان همدا اوس د مهاجرت وچکالی او راز راز مصیبتونو په اور کی سوځیږی مګر چارواکی د بهرنیو تر سیوری لاندی جګړی کوی او د ورور وژل، کور او هیواد ورانول روا بولی. طالبان په پیل کی د جګړی د بندولو د بی عدالتیو ختمول او ملت ته د واک د سپارلو تر شعار لاندی راپورته شول ولس ورسره مل شو کابل یی هم ونیو مګر د افسوس خبره ده چی بیا د تنظیم یا حزب په ځای تحریک رامینځته شو، د تحریک ګټو ته په ملی ګټو دروندوالی ورکړ شو او د هیواد په ټولو چارو او راتلونکی باندی یوازی طالب حاکم شو. دا ده یوه اړخیزه په زوره واکمنی او ترڅنګ یی د ملګرو ملتونو یو اړخیز بندیزونه. نو که چیری د طالبانو اسلامی تحریک او متحده جبهه د ملت ارادی ته احترام ونه کا، د هیواد والو دوه ویشت

(پاتی ٦ مخ)

تبصرهء این شماره

یك نظر اجمالی بر مذاکرات ذات البینی افغانها در عشق آباد

(دشتی)

اولین دید و وادید دو گروه متخاصم سیاسی/ نظامی در حال جنگ، در افغانستان، به تاریخ ۱۲ دسمبر سال جاری در عشق آباد پایتخت ترکمنستان، در دعوتی، بصورت غیر رسمی صورت گرفت.

کریدت این گرد هم آئی عجالتاً و موقتاً به شاغلی فرانسس وندرل و شاغلی مراد نیازوف مرتبط می شود و ما افغانهای بیچاره هم، مثل همیش، به آن دل خوش هستیم تا باشد که این دل خوشی ما تا چه وقت دوام خواهد کرد به قول مرحوم پژواك:

خوردیم نیم عمر فریب امید ها
نیم دگر به بیم فریب دگر گذشت

در قدم اول هرگز نمی توان چنین گرد هم آئی ها را بد گفت و یا بر آن انتقاد کرد و نباید هم چنین کاری کرد، چه اقدامیست نیك و مصلحت آمیز، اما مانند اکثر چیز های دیگر شرط و شروطی هم دارد، که از آن جمله است نیت پاك و دل صاف و بی غش و کینه و به قول شاعر: «عنصرش بی مکر و دل بی غش و جانش بی فتن» که آنرا می توان جنبهء خوب آن به حساب آورد و در غیر این صورت باید گفت که این نوع دید و بازدید ها دارای نقایص زیادی هم می باشند، اعم از نقایص روحی و فزیکی هر دو.

به این معنی که اولاً در مردم بیچاره امیدواری هائی پیدا می کند و بعد از مرور چند روزی، این امیدواری ها را به یأس و ناامیدی مبدل می سازد و چون این پراسس و عملیه چند باری تکرار می شود، طبعاً به یأس و ناامیدی کلی تبدیل می شود که حالتی است ناگوار، مضر و زیان آور که آنرا مرگ تدریجی خوانده اند.

از طرف دیگر ناکامی چنین گرد هم آئی های سیاسی، بدون فراهم سازی زمینهء مناسب و سازگار، جز ضیاع وقت چیز دیگری نیست، چه عنصر وقت برای همه و خاصتاً برای ما افغانهای بیچاره و در حال جنگ، گرسنه و فقیر، و دربدر، اهمیت زیاد حیاتی دارد، چه هر ساعتی که میگذرد صدها تن از جوانان ما به خاك و خون می غلطند و صدها خانه و کاشانه به ویرانه مبدل می شود، ده ها طفل یتیم و ده ها زن و مادر بیوه و بی فرزند می شوند.

ناگفته نماند که اکثر متخصصین «فن مذاکره»، در شروع کار، اهمیت زیادی به مذاکرات مقدماتی غیر رسمی قایل هستند تا بعد از چندی به آن رسمیت بخشند و تعهد و قرار دادی از آن به وجود آورند. چه در این نوع مذاکرات قید و قیودی وجود ندارد، اظهارات کسی ثبت نمی شود و هر کس می تواند به آزادی اظهار نظر کند.

به هر صورت چنانچه همه می دانیم ما افغان ها در (۲۰) سال اخیر از چنین مذاکرات دل خوشی نداشته و نداریم و در نتیجه جز مارگزیدگانی بیش نیستیم. چه قسمیکه قبلاً به آن اشاره شد اولاً زمینه، چنین مذاکرات چنانچه شاید به خوبی هموار نمی شود و ثانیاً میانجیگران و جرگه مار های این مذاکرات به اصل و بیخ و به عبارت دیگر به علت العلل این همه کشت و خون نه پرداخته و محض به فروع و شاخچه های آن چسپیده اند، به این معنی که:

ما و سازمان م.م و نیز تمام عالم بشریت به خوبی می دانیم که جنگ های داخلی افغانستان انعکاسیست رقابت های سیاسی اقتصادی ممالك موجود منطقه و دور دست ها، خاصتاً کشورهای همسایه ما، و ریشه های این همه برادر کشی ها از منابع تمویلی خارجی آبیاری می شود و علت اصلی آنرا مداخلات عریان

(بقیه ص ۵)

وایم که نه وایم؟

فدا محمد قابض

هو مذاکرات خو په کومو شرایطو؟!

د دسمبر پر دولسمه نیټه د ترکمنستان په پلازمینه عشق آباد کی د متحدی جبهی او طالبانو ترمنځ لومړی غیر مستقیمی او بیا غیر رسمی مستقیمی خبری وشوې. خدای خبر چې په دی خبرو کی څه وویل شول خو هغه څه چې بهرته را ووتل دا وو چې د ملګرو ملتو ځانګړی استازی فرانسس وندرل وویل چې زه له دی خبرونه راضی یم خو د خبرو دواړو لوریو چې کومی څرګندونی وکړې، دا وی چې خبری به دوام ومومي.

زه وایم چې خبری خو دی لس ځلی وشي، خو دا ډیره مهمه ده ځکه چې اول وی که آخر شخړه به د خبرو له لاری حل کیږي. ترکومه چې د نظامی ټکرونو خبره وه نو تر اوسه پورې خو ښایسته ډیر سرونه و کولیدل او ډیری میندی بورې شوی او ډیری میرمنی کونډی او ډیرو یتیمانو پر مخونو د یتیمی څپېړی وخوړي، خو کاشکی چې زموږ دغو ځوانانو که له د نیا نه لاسونه مینځل چې آخرت خوئې ګټیلای وی او د اسلام د ستر پیغمبر (ص) د وینا د «کلاهما فی النار» مصداق شوی خو نه وای، په هر حال کاشکی چې زموږ ښکیل لوری دی نتیجی ته ورسیږي او له زړه نه دا ومنی چې وینی په وینو نه مینځل کیږی او آخر د یو، هیواد بچیان یو، دین مو یو، مذهب مو یو، ملت مو یو، ګټه او تاوان مو یو او هدف او ارمان مو یو، نو بیا ولی یو د بل سینی ته ټوپک ونیسو!

ښایی د جنګ لوری هر یو د ځان لپاره څه مشروعیت پیدا کړی وی او ځانونه یی پری قانع کړی وی او یوه د بل وینی یی ځانونو ته حلال ګڼلی وي، خو ملت یی ورسره نه منی او نه پری قانع کیږی، ځکه په اسلام تر دوی ور اخوا نور خلک هم پوهیږي او هغه عالمان چې د افغانستان په نارامه ساتلو کی څه سیاسی، اقتصادی او یا نور غرضونه نه لري، ټول اوسنی جنګ د دوه ورونو جنګ بولی او د دی جنګ خاتمه غواړي.

زه خو وایم چې تر مذاکراتو د مخه لومړی دا ضرور دی چې ښکیل اړخونه دیوه اصل په توګه پر دی توافق وکړی چې جنګ د حل لار نه ده؛ ثواب پکی نشته، سرلوړی پکی نشته او د ملت دردونه او کړاوونه لاپسی زیاتوي. که پاکستان دیوه اسلامی هیواد په توګه د کشمیر په څیر یوی معضلې د حل لپاره په کراتو کراتو هندوستان ته د خبرو وړاندیز کولای شي نو افغانان پخپلو کی ولی له خبرو وتښتی؛ خو خبره دا ده چې تر خبرو د مخه پکار دی چې لومړی د خبرو او مذاکراتو ضرورت احساس کړی شي، دویمه په خبرو کی دی ځان ته ډنډی و نه وهل شي بلکی د ملت خیر او مصالح دی په پام کی ونیول شي او د دی خیر لپاره دی هر یو تنازل ته غاړه کښیږدی او دریم دا چې کړو ژمنو ته دی التزام موجود وي که داسی وی چې په یخ یی ولیکه او لمر ته یی کښیږده، په دی صورت کی خو تر خبرو، نه خبری ډیری ښې دي؛ ځکه په خواشینی سره چې د درانه لیکوال ښاغلی شفیقی د خبری په تایید، زمونږ په ټولنه کی ډیرو مفاهیمو خپل ارزښت له لاسه ورکړ

(پاتی ٦ مخ)

د هیواد روحانی شخصیت او د افغانستان ...

راکوی: ښاغلی پیر سید احمد گیلانی صاحب د ملگرو ملتونو د نویو بندیزونو په هکله وائی چې:

په هر بندیز سره د افغانستان ملت متأثره کیږي. که څه هم دغه وروستي بندیزونه یواځې پر طالبانو لگېدلي یا لگول کیږي خو له دې نه څوک سترگې نه شي پټولای چې زیان یې عامو خلکو ته رسیږي. خو یو بل ټکي ته هم پام اړول ضروري دي او هغه دا چې د افغانستان د فعلي ستونزو او مشکلاتو په نظر کې نیولو سره د دغه هیواد واکمنان باید تروسه وسه د بین المللي ټولنې سره له ټکر کولونه ډډه وکړي او تل په سترو ملي مسایلو کې د ملت رأیه او مرسته وغواړي.

دا ځکه چې که دغه بندیزونه په مجموع کې پر افغانستان تأثیر کوي. په دې ترتیب یې د افغانستان پر لانجې هم اثر پریوځي. چون پر قضیې او د هغو پر حل اثر کوي نو په دې دلیل زه هیله کوم چې مثبت اثر وکړي تر څو د ملت رنځ او غم لنډ شي.

دا چې حاضر بندیزونه صرفاً پر طالبانو لگیږي نو په طبیعي توگه د شمال متحدې جبهې ته په نظامي او غیر نظامي برخه کې د ځان د تقویې او اکمالولو فرصت ورکوي.

محترم پیر صاحب په هیواد کې د لوئی جرگې د جوړیدو په هکله وویل:

طالبانو باید د مخه هم ملت او په ملت کې مؤثر شخصیتونو ته مراجعه کړې وای، لویه جرگه یې را غوښتې وای. اوس هم هیله ده چې دوي د اوضاع نازکوالی درک کړي او د هغو په نظر کې نیولو سره دوي دغه ضرورت ته متوجه شي، د ملت رأیه او مرسته وغواړي، ښه نظام جوړ کړي او ټول مشکلات د ملت په مرسته حل کړي.

ده زیاته کړه: ما شخصاً هغه وخت د لویې جرگې غړی اوچت کړی ؤ چې په کسو خلکو کې یې د تدویر د غوښتنې جرأت موجود ؤ. **او زه تر هر چا ښه پوهیږم چې د لویې جرگې تدویر او د هغو د ځای او تاریخ ټاکل آسانه کار نه دي. په دې برخه کې باید په ډیر احتیاط او نهایت مسؤولانه توگه قدم واخیستل شي.** ځکه چې د ځای انتخاب د لویې جرگې له کامیابی او ناکامی سره مستقیم تړاو لري او په هغو کې رول لوبوی، په همدې ترتیب د لویې جرگې ترکیب د هغې په کامیابی او ناکامی کې رول لوبوي.

جناب پیر گیلانی صاحب د لوئی جرگی د جوړیدو له پاره د خپلو هڅو داسی یادونه کوی:

په رښتیا سره می د جهاد له پیل څخه د لویې جرگې او د خلکو ارادې ته د احترام کولو غړی اوچت کړی دي. او دا مې د ستونزی د حل یواځینی لار بللی ده. خو په دغه لار کې باید صادقانه قدم واخیستل شي او شخصي اغراض پکښې د خیل نه کړل شي. او که څوک واقعاً په اخلاص سره په دې لار کې قدم اخلي زه ورسره ملگری یم او همکاری ته آماده یم.

زه فکر کوم چې لویې جرگې ته له اوله مشر تعیینول سم کار نه دي. او نه دغه تاریخي موسسه باید په یوه شخص پورې و تړل شي. کنه نو د لویې جرگې را بلل د څه لپاره؟

دوی د پخوانی پاچا د هلو ځلو په هکله وویل:

زه فکر کوم که لویه جرگه را وبلل شي نو پخوانی پاچا اعلیحضرت محمد ظاهرشاه به د جرگې مشر و تاکي ځکه چې دی څلویښت کاله د دغه هیواد پاچا ؤ، د ده په وخت کې آرامي او سوله حاکم وو، پرمختگونه شوي وو او وطن د ودې پر مخ روان ؤ. البته لویه جرگه باید یوه واقعي جرگه وي چې د خلکو د ارادې تمثیل وکړي. او بیا دا د لویې جرگې صلاحیت دی چې د افغانستان د مشرتابه په هکله تصمیم ونیسي.

بیا هم وایم چې لویه جرگه یعنی خلکو ته پخپل سرنوشت کې د څه ویلو حق ورکولو د حل لاره ده. تیرو ترخو تجربو دا په ډاگه کړې ده چې هیڅ یو شخص او هیڅ یوه ډله په ځانگړې توگه نه شی کولای او نه دا حق لري چې د ټول ملت لپاره تصمیم ونیسي. د ځانځاني طریقه یوه ناکامه او مردوده طریقه ده.

ښاغلی پیر صاحب د بهرنیو مداخلو په باب وائی:

افغانستان د علامه اقبال په قول د آسیا زړه دی. که افغانستان نا آرام وي ټوله آسیا او زموږ سیمه به ورسره نا آرامه کیږي. نو زموږ د هر گاونډي خیر په دې کې دي چې په افغانستان کې سوله او استقرار وغواړي او کنه د جگړو او بی ثباتیو ناوړه عواقب به دوی ته هم زیانونه ورسوي. دنیا هم باید د افغانانو او سیمې د خیر لپاره داسی اقدامات وکړي چې دغه لاسوهنې بندې شي.

دوی په هیواد کی د جگړی له ښکیلو اړخونو وغوښتل چې:

زه له دواړو اړخونو غواړم چې له خود خواهیو تیر شي، د ملت رأیې او ارادې ته مراجعه وکړي او هغه محترم وشمیري او د هغسی لویې جرگې په رابللو کې مرسته وکړي چې پکې جید علما، د قومونو مشران، جهادی شخصیتونه او باتجربه او پوه کسان را غونډ شوي وي. یعنی یوه واقعی لویه جرگه نه تش په نامه لویه جرگه، دا جرگه باید په ټولو ملی او بین المللی ضمانتونو سره تشکیل شی.

د مرکی په پای کې (بقیه ص٦)

د امریکا بندیزونه او د افغانانو نظرونه

د امریکا تعزیرات مختلف وجوهات لری

عبدالقهار محمودی

زه لومړی د «ارادې» د خپرونی چلونکو نه مننه کوم چې د نظریاتو اوریدلو او خپرولو زیار باسی، کیدای شی دا د تفاهم او سولی مهمه ذریعه وگرځی.

په افغانستان باندی د امریکا لخوا تعزیرات مختلف وجوهات لری چې د طالبانو د حکومت رسیدلونه وروسته پیل شوی.

د امریکا د تعزیراتو بدداغیزه مستقیماً په افغان ولس د د، طالبان په هر طریق د خپلو جنگیالیانو، پلویانو له خوا اکمال کیږی، هغوی د عربو خصوصاً د کومو کسانو له خوا چه په افغانستان کی ورسره دی د مادی مرستو نه ئی برخمن دی. بناءً امریکا باید د خلکو حالاتو ته وگوری. او نباید عوام د سیاست په لومو کی ډوب او غرق شی.

د امریکا او نړیوالو ادارو تعزیرات او قطع علاقه له طالبانو سره نه بلکه د افغان ولس سره دی، ځکه طالبان د افغانانو نمایندگان ندی او نه د اسلامی حکومت نمایندگی کولای شی.

پیشنهادونه ډیر کیږی او شوی، مهمه د هغو پلی کول دی. طالبان نباید د فرد د مصلحت په مقابل کی په بشپړ د توگه ملت له نظر د وغورځوی.

عربان که چیری په افغانستان کی د جهاد په نوم اسلامی نظام غواړی ولی فلسطین ته نه ورځی چه بیت المقدس د یهودانو په قبضه کی دی. زه فکر نکوم چه که د تورن شویو تروریستانو شړل د افغانی دود مخالف. او بی غیرتی وی او دا چه ټول ملت در په درد شوی د پردیو په کوڅو کی گرځی او بی عفته شول دا به غیرت وی.

د امریکا او ملگرو ملتونو ادارو ته هم پکار دی چې په افغانستان کی د امن او واقعی سولی په راوستو کی دی خپلو هلوځلو ته دوام ورکړی تر څو شخړه ختمه او افغانان خپل په کور کی سره غونډ شی.

امریکا از روسها و انگلیس ها پند بگیرند

مولوی رحیم الله عزیزی

تهدید امریکا بر طالبان نه تنها مخالف اسلام بلکه، خلاف عاطفه، انسانیت نیز می باشد. زیرا انسان از انس گرفته شده است که به معنی لطف خوش است. اعتراضات امریکا بالای افغانها همان اعتراضات بهانه جویانه، عبدالله ابن ابی منافق بود که بالای نبی کریم(ص) میکردند.

این تعزیرات فعلی امریکا از دیدگاه اسلام هیچ تاثیر منفی بالا مسلمان ندارد، زیرا قرآنکریم یك هزار و چهار صد سال قبل برای مسلمانان خبر داده است. یهودان با کیفر کفر خود در بین مسلمانها منافقت می کنند چون به ایشان گفته میشود از کفر نفاق خود روی گردان شده بنور اسلام خود را مزین نمایند میگویند که ما اصلاح کنندگان هستیم (سورة بقره).

البته تاثیرت ظاهری این تعزیرات در قدم اول بالای رعیت و مظلومان و در مرتبه دوم بالای زعماء خواهد بود.

باید گفت که تطبیق این تعزیرات اگر چه در ظاهر مربوط به امریکا می شود، اما در واقع اگر خداوند(ج) نخواسته باشد، نمی تواند احدی بالای یك منطقه تعزیرات را جبراً بقبولاند. اگر امریکایی ها به اسلام عقیده ندارند، اقلاً از روسها و انگلیس ها پند بگیرند و ازین نوع فعل جابرانه، خود روی گردان شوند.

محمد داود چکری مگوید:

ضدیت ها بیشتر در رژیم ها است تا در ملت ها.

«اقوام متحده» با قیودات وضع کرده، خود نمی تواند به حل بن بست مسأله افغانستان نایل گردد. این قیودات تأثیر به سزائی بر حکومت طالبان نخواهد داشت، جز اینکه مردم عامه را تا سرحد «فاقه ترین ها» متضرر سازد.

اقوام متحده باید بن بست کنونی را ریشه یابی دقیق نموده و در زمینه اقدام نماید، تا بازتاب دهنده ی «صادقانه ترین» هویت «اقوام متحده» در برابر مردم عادی و مجبور افغانستان باشد، اگر چه حاوی «زشت ترین صورت» در برابر رژیم.

قیودات وضع شده، خود آبیست در ریشه ی زهری قضیه که بیشتر از پیش در «رویش» آن مدد می کند تا در کاهش آن. و ثمرش زهریست در کام عامه ی مردم.

امریکا نباید سنگ اختلاف سیاسی رژیم خود را در لفافه، «متحده» به فرق «اقوام» پرتاب کند چرا که ضدیت ها بیشتر در رژیم هاست تا در ملت ها.

«قیودات موجوده» نه تنها جنبه، «بشر دوستی» نداشته بلکه جنبه، «بشر دشمنی» را در خود دارد.

افغان لیکواله او شاعره، ورمه سبا:

دا بندیزونه د جگړی بندول نه د ډوډی بندول دی

دا کار به طالبانو ته ضرر وی خو امریکا ځکه ښه کار نه دی کړی چې زموږ غریب ولس پکې تباه کیږی. د افغانستان حالات خو دا ډیرو مشورو وران کړل. ملگرو ملتونو د افغانستان له پاره څه کړیدی؟ کومی ښځی ته ئی مرسته ورکړی چې اوس د هغوی حقوق یادوی، امریکا خو

گرانبوه کوی د (پاتی ٤ مخ)

د امریکا بندیزونه او د افغانانو نظرونه

جنگ خبری خوری خوشیبی ئی ترخې دي.

امریکا په دی بندیزونو سره طالبان نشی بی وسلی کولی بلکه جگړه لا تودوی. مور د طالبانو له مخالفینونه هم کومه ښه خاطره نلرو. هیڅ ښه کارئی نه دی کړی باید دغه بندیزونه په هغوی هم ولگول شی. تر دوی خو طالبانو یو څه امن راوستی دی زه دیوی افغانی په حیث وایم که م.م غواړی په افغانستان کی جگړی پای ته ورسیږی په افغانستان کی دې د بندیزونو پر ځای د تعلیم او پوهنی ودی ته پام وکړی. افغانان دی پریږدی چې پخپله خپل حکومت جوړ کړی نو په دغه وخت کی به امن راشی، کار به اهل کار ته ورکړ شی، افغانان به پښو ودریږی او پردیو ته به اړتیا نلری. طالبان دی د ښځو مشروع حقوق په عمل کې ورکړی.

دا بندیزونه ځکه ممکن نه دی چې زموږ گاونډیان مسلمانان دی. صله رحمی په کی شته له افغانانو سره به مرسته کوی د امریکا دا کار له ترحم نه لری کار دی. د یو «شوم» له پاره دی ټول «روم» نه سوځوی. په هیواد کې پاتی خلک خو نه د تیښتی توان لری او نه د ژوند تیرولو. باید د جگړی دواړه لوری بی وسلی کړای شی. د افغانستان ټول امتیازونه دی ورڅخه واخستل شی. په دی دوو لسیزو کی هیڅ چا هم افغانستان ته خدمت نه دی کړی. امریکا د طالبانو دفترونه نه بندوی بلکه د خلکو ډوډی بندوی دا خو وسله نه ده. طالب نه دی. دا د سولی لاره نه بلکه د جگړی لاره ده بدمرغی او بدبختی ده د تعزیراتو پر ځای دی پر جگړه بندیزولگوی.

پوهنیار سهیلا فضل ضیأ استاد پوهنتون:

تعزیرات مصیبت دیگری بر ملت ما است

من معتقدم که تعزیرات نتائج کمتر دارد. مردم بیچاره و عادی از آن متضرر میگردند. از یك طرف خشکسالی، قحطی و از طرف دیگر این مصیبت. تعدادی از هموطنان ما که به کشورهای همسایه رفته و یا به اروپا، اما اکثریت مردم هنوز در کشور استند این کار به ملت ما خیر نمی رساند و فقط وسیله دیگری برای کشتن مردم عادی خواهد شد.

این کار یك خساره نقد است بمردم ما اما ضررش به مسعود و طالبان نمیرسد. تعزیرات باید بر همه طرفها وضع شود. یکی هم به درد بخور افغانستان نیستند. باید از آنها سلاح گرفته شود نه اینکه نان از مردم عادی، طالبان را تنها اسامه هم تمویل کرده میتواند ولی مردم عادی چه بکند.

عوض این مسایل به حقوق زنان توجه شود. حقوقی شرعی و اسلامی شان داده شود و آن هم در حجاب اسلامی، نه در فرهنگ غربی. ما نه فرهنگ آنها را کار داریم و نه تعزیرات آنها را. دو نسل ما از بین رفت، عقب مانده بودیم و حال از آن بدتر شدیم.

افغانی شاعره او لیکواله زرمینه ستانکزی:

امریکا د بشر د حقوقو په پلمه د بشر حقوق پیمالوي

چې یې مینه زړه کې نه وي
تویوی د یو بل وینه

زه وایم دا بندیزونه هم پر مور د پردیو د لاسه دی. او تطبیق یی هم د هغوی کار دی. که څه هم امریکا له یوه پلوه د بشر د حقوقو دعوه کوی او له بله پلوه دیوه عظیم جگړه ځپلی ملت بشری حقوق ترپښو لاندی کوی.

طالبان د گاونډیانو له خوا استعمالیږی کله چې دوی د هغوی خبره و نه منی نو بیا فشار پری راوړل کیږی. د بده مرغه چې دوی له افغانستان سره ډیره زړه دښمنی لری. دوی په افغانستان کی د سرسړی نه پریږدی د دغو بندیزونو ترشا نور دی. هغوی خاص اهداف لری. غواړی چې زموږ عام خلک زیانمن شی په افغانستان کې د جگړو د وینو تویولو له امله وینه نشته نو مینه هم له منځه تللی یو شاعر وائی:

انسانان ژوندی په مینه
څومره ئې وینه هومره مینه

محمد نسیم ریحان:

امریکا دی د افغانانو پر زخمونو مالگی نه دوړوی

څرنگه چې زمونږ خبیر هیواد وال خبر دی چې د افغان مقدس جهاد له بریالیتوب څخه وروسته تود او سوړ جنگ پای ته ورسیده خو امریکا د افغانانو په لاس اسلامی حکومت جوړول او د اسلامی نظام ټینگښت په افغانستان کی نشوای زغملای، نو د مجاهدینو د بدنامولو او له صحنی څخه ئی د ایستلو لپاره متهی را ونغښتلی. کوم وخت چې مایوس شول نو په بیلو بیلو پلمو ئې د افغان ولس ټکول پیل کړل او مخکی له دی څخه یې هم یو شمیر تعزیرات ولگول.

که امریکا په دی فکر کی دی چې طالبان به مجبور شی او د هغوی غوښتنو ته به مثبت ځواب ووایی نو فکر کوم چې پر طالبانو ئی نظر عادی ته د تعزیراتو تأثیر کم وی ځکه افغانان ډیر مظلوم او غریب خلک دی، هیڅ روزگار ورپاته ندی، جنگ هر څه ورځپلی دی. نو له دی بندیزونو سره به نور کړاونه هم ورزیات شی او د سوالگری لارې به ونیسی او بلآخره به د وطن که څه پاته وی نو هغه به هم له مینځه ولاړ شی.

نو زما نظر او پیشنهاد د ملگرو ملتو (خصوصاً امریکا) ته دا دی چې د افغانانو په زخمونو دی نوری مالگی نه دوړه وی. او کورنی جگړی ته دی نور دوام نه ورکوی «لکه څنگه چې په یو اړخ باندی وسله بنده ده او بلی ته وائی چې ته حق لری چې هر څه کوی». افغانانو ته دی موقع ورکړی او دا زمینه دی ورته برابره کړی چې خپل مشکل په خپله حل کړی او دا بندیزونه دی لری کړی او که نه وی نو په دواړو طرفونو دی وسلی بندی کړی. د افغانستان گاونډیان دی نه پریږدی چې د افغانانو په کورنی مسئله کی مداخله وکړی.

تعصب مادر تبعیض، نفرت و عقده ...

همچنانست حکومت های استبدادی و فاقد انضباط ضروری قانونی، که نه تنها منبع و مصدر انواع تعصبات می شوند بلکه باعث تشویق و ترغیب بیشتر آن هم می گردند، خاصتاً آن تعصباتی که با سیاست های مورد پسند آنها وفق می کند. مثلاً بر انگیختن سنی بر ضد شیعه یا تحریك دیگان بر ضد پشتون و پشه ای وغیره در کشور خود ما و یا عکس هر دو که مشت نمونه خروار است.

خلاصه اینکه تعصبات معمولاً زاده، احساس، عقیده و طرز تفکر می باشند، لذا خواهی نخواهی بالای قوه، ادراك و بینش، مبتلایان خود، تأثیر می افگند. خصوصاً احساس و عقایدی که در دوران صباوت به کسانی تزریق می گردد، طبعاً در سنین بعدی، طرز تفکر و شعور ایشانرا تشکیل میدهند.

به هر تقدیر آوانیکه این تعصبات از قوه به فعل می گرایند، در قدم اول باعث انواع تبعیض می شوند که در ذات خود قدم و مرحله، منفی دیگری به شمار می آید و بلای دیگریست که بر یك اجتماع نازل میگردد، اثرات ناگوار به بار می آورد و باعث تولید انواع (ایزم) ها می گردد.

انواع این (ایزم) ها به نوبه، خود به آیدیالوژی های مضر و ناسازگار مبدل می شوند که ما در کشور خود شاهد و ناظر آن هستیم، از قبیل مفکوره های منفی، قوم پرستی، نژاد پرستی، زبان پرستی و امثالهم.

ناگفته نماند که همین مرحله، آیدیالوژیکی، مرحله ایست که وقوع هرنوع واقعات نامرغوب در آن امکان پذیر می باشد و بیشتر باعث تقسیم یك اجتماع سالم، به اجزای ناسازگار و متفاوت می گردد.

چنانچه معلوم است، مدت مدیدیست که کشورما هدف این بالای سیاه تعصب و تبعیض قرار گرفته و اجتماع واحد و نسبتاً سالم ما را به اجزاء و (ایزم) های ضد و نقیض تقسیم کرده تا حدیکه هیچ قشر و طایفه ای از آن خلاصی نیافته است. از اقوام و قبایل متعدد ما گرفته تا اقشار دیگر اجتماعی و حتی علمای کرام وجید دینی و مذهبی ما که وظایف ارشادی خاصه، ایشان است و تعلیم یافتگان و منورین عزیز ما که با خون این ملت بیچاره و فقیر تعلیم دیده و تربیه شده اند و چشم امید ما متوجه و نگران ایشان بود، هیچ یك نتوانستند ازین طوفان مدهش برکنار مانند که نمونه های بارز این تقسیم و تفریق شوم را در حال و نیز در گذشته، قریب به وضاحت تام می بینیم و از اثرات نامیمون آن به سختی متأثر و متألم گردیده ایم که جنگ های داخلی موجوده می تواند شاهد ناقابل رد برای اثبات آن به شمار آید که مسلماً مایه، تأسف و تشویش هر دو می باشد.

از طرف دیگر چنانچه می دانیم، بازهم، این تبعیضات به نوبه، خود، از نقطه، نظر کمیت و کیفیت هر دو، باعث عکس العمل های مضرتری می شوند و حادثات سوئی را به میان می آورند تا حدیکه منجر به انواع عقده ها و منتج به اقسام نفرت ها و کینه ها در بین اعضا و افراد اجتماع ما می گردند.

ناگفته نماند که تبدل این همه تعصبات به تبعیضات و تغییر آن به عقده ها و نفرت، در آن واحد و به یکبارگی صورت نمی گیرد، بلکه مانند اکثر امراض ساری و مهلك دیگر اجتماعی دارای ادوار تکوینی و ارتقائی مشخص به خود هستند.

دور نمی رویم و نگاه سرسری ای به ماحول خود و اطراف و اکناف کشور خویش و ابنای آن می اندازیم، مثلاً می بینیم که قومی بر قوم دیگر، یا گروه و تنظیمی بر گروه و تنظیم دیگری از برادران هموطن خود به این یا آن بهانه، می تازد و تجاوز می کند و تا جائی که از دست ایشان پوزه است خسارات جانی و مالی، مادی و معنوی به ایشان می رساند و از هیچ گونه حرکات منافی اسلامیت و افغانیت، روی نمی گرداند. خلاصه چنین حادثات غیر انسانی بسا که تکرار و یا با عکس العمل های انتقام جویانه، ظاهراً، جبیره می شود.

از همین جاست که انواع عقده ها، نفرت ها و کینه ها، به (بقیه ص ٦)

محبوب شاه صفی زاده «فروتن»:

این تعزیرات از نگاه اسلام جنبه قانونی ندارد

این تعزیرات از نگاه ما بکلی قابل رد بوده، مسلمانان جز به خدا(ج)، به مرجع دیگری نباید متکی باشند. چون اسلام به ما استغناً فکر را یاد داده ما در مسایل داخلی و اجتماعی خود آزاد می باشیم و هر آن طوریکه لازم می باشد، عمل می کنیم. به هیچ مرجعی نقص نرسانده ایم لذا هر مرجعی که میخواهد در مسایل ما مداخلت کند آنرا قبول نداریم و از نگاه اسلام هیچ حیثیت قانونی ندارد. اگر اعضاً و افراد اجتماع باهم مرتبط و پیوند نداشته، منافع آنها باهم پیوند ندارند. پس مشکلات امریکا با ما چه است که همچو تعزیرات برای ما وضع می کند. آیا جز کشورهای اسلامی هیچ کشور دیگری نیست که جنایت نکند.

در این مسئله طالبان هم چندان متضرر نمیشوند. البته در صورتیکه همسایه های آن با آنها روابط حسنه و نیك داشته باشند و یاد آور می شویم، این تعزیرات هم اگر تطبیق شود. اداره طالبان نه بلکه ملت مظلوم و بیچاره از آن متضرر می شوند و بر مشکلات مردم زیاد می شود. و السلام

یا زه نه وای- یا زه؟! م.عمران

بایللی لوبه!

د پاکستان دیوی مشهوری ورځپانی خبر دی چې د «سک پور» په سیمه کی د یوه آس او خره ترمنځ د ځغاستی سیالی تر سره شوه، چې دغه دری کیلومتره واټن ځغاسته خره وګټله او په ویاړ یی د نوټونو امیل پر غاړه کی ورواچول شو.

د خره خاوند د ډولونو او اتڼ په بدرګه د «سک پور» ښارګوټی ته ورسول شو، خو د بایلونکی آس خاوند د سیالی له بایللو سره سم بی سده شو چې یوه ورځ وروسته مړ شو او د ماتی ذلت یی و نه زغملای شو.

پر سیالی ګټونکی خره بولی ولګیده تر دی چې بیه یی تر پنځه لکه کلدارو پوری ورسیده خو خاوند یی وویل چې نه یی پلورم، ښائي هغه ته د دومره ویاړ ګټونکی خره پلوزل د یو توهین په صورت ښکاره شوي وی.

په هر صورت، مور ته په دی کیسه کی ډیر عبرتونه دی څومره ویاړونه مو وبایلل او څومره ارزانه مو وبایلل؟!

د دی حساب څوک کولی شي!

خو مور لا ژوندی یو، لا بی پروا یو، د هغه آس د خاوند په څیر هم نه شوو چې د بل خره لوبه تری و ګټله، بی سده او مړ شو. زمونږ نه ګټیلی لوبه ولاړه، بایللی خو پر ځای پرېږده. خو د دی پر ځای چې لږ پری خړ او ملامت شو. لږ را ویښ او را په خود شو او لږ خپل شاوخوا ته وګورو چې څه لوبه روا شوه. له هر څه بی پروا او بی غمه یو. کاشکی زمور یوازی دیوی لوبی بایللی خبره وای، مور خو خدای مه کړه د هیواد د بایللو په درشل دریدلی یو.

کاشکی د چا خره زمور تر اسونو ګرندی منډه وهلی وای، بیا که د غسی بی پروا او بی غمه وای هیڅ خبره نه وه، خو افسوس چې مور هر څه بایلو خو داسی بی غمه او بی همه یو لکه هیڅ چې نه بایلو...

بلکی لکه مور چې لوبه ګټو او زمور خر د نورو له آس څخه ګرندی وی!!!

روغه - جوړه: د افغاني فرهنګ تاریخی ...

داخلي جګړه ډیره اوږده شوه او ښختلف لوري یې پیدا کړي دي. طبیعی افتونو او وچکالیو له دې دوامداري جګړې سره داسې بدبختی او ستونځې را منځ ته کړې چې په تاریخ کې ساری نه لري.

په داسی حال کی چې روغه جوړه او د بدو په وړاندې تیریدل زمونږ د فرهنګ او دین پخوانی میراث دی او په افغانانو کې د جګړو، مخالفینو او خوابدیو د حل او پخلاتوب اغیزمنه طریقه ده. که د تاریخ پاڼی واړول شي ټولو ته به ثابته شي چې زمور د تاریخ د بیلو بیلو پیښو د حل او د بیلو بیلو قومونو د خوابدیو د له منځه وړلو او پخلا توب اغیز ناکه طریقه، روغه جوړه ده. چې دا کار پخپله د همغې سیمی د خیر اندیشو مشرانو او پراخ نظره عالمانو پواسطه ترسره کیږي. دغې ملی افغانی عنعنې زمور د پښتو او د دې ژبې په ادبیاتو کې پراخ انعکاس موندلی چې مور به یې په دی لنډه مقاله کې مثالونه وړاندې کړو:

رحمان بابا وایي:

په ښه خوی له بد خوا هانو بی پروایم
په نرمی لکه اوبه د اور سزایم

د رحمن بابا په زمانه کې زمور د مسلمانو خلکو ترمنځ د پردیو استعماری قوتونو لخوا د نفاق، تعصب او ورور وژنې اوربل و. خو رحمان بابا هیڅکله هم د چا ملا نه وه تړلې، بلکه ټولو خلکو ته یې په خپلو اخلاقی لارښوونو سره دا درس ورکاوه چې له تشدد او جنګ څخه ډډه وکړی بلکه په خپل ښه خوی د بدخواهانو مخه ونیسئ. راځی چې د دې ژبی دا شعر هم ولولو:

بیا که نوبت صلح است و دوستی و عنایت
بشرط آنکه نگوئیم از آنچه رفته حکایت

د سولې او روغې جوړې په وخت کی باید ټول ناوړه کړه وړه چې د یو او بل په خلاف ترسره شوی وي هیر شي او د نوي ژمنې او پیمان لپاره باید هڅه وشي.

خوشحال خان ختک وایي:
هوشیار هغه دی چې سخت جنګو تر خیره راولي په فرهنګونه نادان هغه دی چې په کار د صلحې ګډ کا د شر د فساد رنګونه

له اوږدو بدیو، وژنو، لوټماریو او سوځولو وروسته به اوس ټولو ته دا حقیقت د لمر په شان روښانه شوی وي چې یوازې په خپل ګران هیواد افغانستان کې په یووالی او اتفاق سره کولی شو چې سرلوړی او د عزت ژوند وکړو. نو اوس ډیر ښه وخت را رسیدلی دی چې د روغې جوړې له لارې سوله او ثبات منځ ته راوړو او په پوره اخلاص او ایمانداری سره زړې دښمنی پای ته ورسوو.

اگر پیل زوری و گر شیر چنگ
به نزدیک من صلح بهتر که جنگ

یا دا بل بیت:

مزن تا توانی در کار زار
که «الصلح خیر» آمد از کردگار

په دې هکله خوشحال خان ختک داسې وایي:

مردان نن جنگ کا آشتی سبا کا
چې سره کښینی صلح و صفا کا
څو یې ژړاوي هومره خنداوي
څو یې جفا وي هومره وفا کا

د روغې جوړې او سولې د منځ ته راوړو په باب ډیر مثالونه شته دي. زمونږ ټولنه چې یوه اسلامي ټولنه ده او د اسلام د سپیڅلی دین ترڅنګ یې د خپلو ویاړلو دودونو ځني ارزښتمن بابونه هم ساتلي دي، تل په دې هڅه کې دي چې د خلکو او پرګنو ژوند په سوله کې پر مخ ولاړ شي او د افغاني ټولنی ټول قومونه او قبایل یوازې هغه وخت د عزت لوړو پوړو یو ته رسیدلی شي او دغه در په در، اواره او له ستونځو ډک ژوند یې په نیکمرغه ژوند بدلیدلی شي چې د زړه له کومې یو بل ته ورترغاړه وزي او په خپلو منځو کی د روغې جوړې لپاره زمینې برابرې کړي، مور ټول د همدغې افغاني ټولنې غړی یو. مور ټول په هغو کلیو او ښارونو کې اوسیږو چې د نوروز، کوچنی اختر او لوی اختر په بختورو شپو ورځو او د مبارک میلاد په نیکمرغه مهال خوابدي او مرور خلک د یو او بل کورونو ته بیایي او د هغوی په منځ کې روغه کوي. په دې لاندې بیتونو کې د روغی او جوړې په هکله د اروابناد فخر رازی پیغام ولولئ:

اگر دشمن نسازد با تو ای دوست
تو می باید که با دشمن بسازی
وگرنه چند روزی صبر میکن
نه او ماند، نه تو، نی فخر رازی
ننگیالي خوشحال هم په دې برخه کې له ځلا ډکې ملغلرې پاشلي دي:
جفا چې وویني له چا وفا کړه
که څوک ښکنځل وکا ورته دعا کړه
که آدم زادې خوی د آدم راوړه
غمجن چې وویني باندې ژړا کړه

د افغاني ټولنی یو بل ارزښتناک دود، د ونی کرل دي. کله چې په یوه سیمه کې د دوو یا څو خواو ترمنځ خوابدیو او جنګونو واټونه ایجاد کړي وي او پرګنی د ځانځانی او نفاق په اور کې سوځي، نو کله د چا په منځګړتوب او یاد مختلفو لوریو مشران په خپله د وضعې او حالت د حساسیت په درک کولو سره، په خپلو کی د جرګې او مرکې له لارې روغه جوړه کوي چې د دغې روغې جوړې په ترڅ کې د دوستی ونه کري. کله داسې هم کیږی چې په عادی حالاتو کې د ټولنې مشران د خلکو ترمنځ د دوستی د مزی د مرغلینتوب او ټینګتیا په مقصد د خلکو د ټولیدو په مرکزونو او یا ستړو چمنونو او باغونو کې د دوستی ونه کري.

درخت دوستی بنشان که کام دل ببار آرد
نهال دشمنی برکن که رنج بیشمار آرد

یا دا چې:

ندیدی یکی باز پیمان نبشت
بباغ بزرگی درختی بکشت

په پښتو ادب کې هم ددې مفکورې څرک لیدل کیږي. څرنګه چې ونه همیشه نوروته ښیګڼه رسوی. سیوری وریښی او میوه ورکوي نو څکه یې خلک د دوستی د یادګار په بڼه نهال کوي. خوشحال ختک په دې باره کې وایي:

راشه ښیګڼه د ونې ګوره
خپل ځان په لمر کا، بل کا ترسیوره
په تیږه یې وولې میوه در واچوي
خصلت د ونی واخله ای زما وروره

د شعر او ادب ګل پاڼې

اختر

عبدالرحمن پژواک

خلک وائي چې راغلی بیا اختر دی
دا چې چا باندې اختر دی خدای خبر دی
مبارک دې شی که چا باندې اختر وي
په افغان باندې اختر ندی محشر دی
چې په سمه سترګه څوک ورته نظر کړي
پورته ښکته ټول عالم زیر او زبر دی
د پردی آسمان کې بل شانته ځلیږي
که هلال ده که سپوږمی ده، که لمر دی
دا هلال چې زه یې وینم به افق کې
نپوهیږم تش کچکول که مات ساغر دی
تور او سپین حوادث واړه ګذران دی
ګذران دی که ماښام دی که سحر دی
په دستور د زمانې باندې ځان پوه کړه
پا پښت بوله استثنی، قانون ګذر دی
دا منه چې که خدای ورسره مل وی
که وګړی یک تنها وی لوی لښکر دی
خو دا نور خبرې واړه د عقبی دي
دا د زور دنیا ده، زور د زورور دی
انتقام به د هغې ساده هیریږی
چې د ده په داوری باندی باور دی
چې مغل ندی اوهسې تمغل کړی
د مغلونه سل ځله دا بتر دی
چې اشنا ګیله من کیږي ګیله من شم
که پردی مدام غپیږی بی اثر دی
د «پژواک» زړه د وطن په غرو ولاړ دی
که څه هم ولاړ په زورند چا ودکمر دی

خیالی ګرځی په خمیتا کی بی خیاله
«رحمان کور دستار تړلی قلندر دی»

یک نظر اجمالی ...

ممالك ذی نفع و ذی دخل خارجی خاصتاً دو همسایهء دربدیوار افغانستان یعنی ممالك برادر، همدین و هم کیش ما، ایران و پاکستان تشکیل می دهد.

لذا از همه اولتر باید سازمان م.م در جنب و حواشی این مذاکرات با این دو کشور و سایر کشورهای ذی دخل، در مورد ایجاد صلح و آشتی ملی در افغانستان، توامان در مذاکره و مفاهمه باشد، تا با تعاون و همکاری ایشان بتواند این مذاکرات ذات البینی افغان ها را تقویه کند و نتیجه ای بدست آورد، ورنه این همه مساعی جمیله و کوشش های زیاد (تکوینی) آن سازمان جهانی، در مقابل اقدامات اندك (تخریبی) ممالك مداخله گر، به جائی نخواهد رسید و افغانستان همچنان منحیث قبرستان طرح و پیشنهادات صلح و آشتی ملی، باقی خواهند ماند.

بازهم عرض و تکرار می کنیم که نه تنها م.م بلکه هر میانجیگر دیگر، برای ایجاد صلح پایدار و ایجاد آشتی ملی دوامدار، در افغانستان بدون منع و اقناع مداخله گران خارجی، به اساس نورم ها و موازین رایج بین المللی و بدون از بین بردن یا تقلیل این همه رقابت های سیاسی/ اقتصادی کشورهای همجوار و منطقه، نتیجه، مثمری بدست نخواهد آورد و این مذاکرات هم، مثل مذاکرات قبلی، توسط ایشان ناکام و سبوتاژ خواهد شد.

د حماسو اتلان د وینو ...

برخمن ؤ زموږ په هیواد را وشکارلو. د دغه ځواک یا لښکر په سر کښې یو وطن فروشه او مغروره چې تاریخ یې د شاه شجاع ثانی یا، د ببرک کارمل په نوم پیژنی را روان ؤ. دی ځواک په داسې حال کښې زمونږ گریوان ته لاس را تیر کړ چې تولې نړۍ د سور طلسم د هیبت، راج او دبدبې لاندې وه او نړیوال ترې زیات ویریدل.

له سپین غره نه تر آمو پورې ټول افغانان یو غږ، یو آواز او یو لاس شول. د دوی غږ او ناری په اروا پاله تکبیرونو بدلې شوې. د «هورا» گردونه د «الله اکبر» د ملکوتی چغو په ازانگیو کښې پریوتل. د «هورا» په چغو او شعارونو نا ارامه افغانستان خپله ستومانی او ستړتیا د تکبیر په سپیڅلو نارو کښې وویستله. د هغې حماسی د زیږون نښې نښانې رابره شوې چې پکښې د پیریو پیریو ویاړونه پراته او نغښتې ؤ او بالاخره هغه شیبې هم را ورسیدې چې په کښې د یو ستر داستان د تکمیل وروستی ټکی ایښودای کیده، څومره ویاړلی وه هغه شیبه چې د وخت ستر جنگی ماشین او ځواک په ککریو او سرونو د افغانی مجاهدینو د فتحې او بری بیرغونه ودریدل او د نړۍ محکومو اولسونو د آزادۍ ساه واخیستله، نه ماتیدونکی ځواک او لښکر مات ورمیږونه او ټیټ سرونه په شا به زغلیدل. پر اوروپې د یو عالم ملامتی برسیره د ماتې دروند پیټی او پرې د پاسه د خجالت دروند بار هم ؤ. په کوم امید چې افغانستان ته راغلی ؤ نا امیده لاړ.

د شوروی د ماتې سره سم د تزویر لاسونه د دښمنانو له لستوڼو را ووتل او د وروستی بری منزل ته رسیدونکی غیرتی ولس یې له شا نه پر زهرجن خنجر وواهه او بل طرف یې د یو بل په مقابل کښې دښمنان او غوښه چاره کړه.

دشمنانو په خپل چل و هنر او مسکا داسې لوبه په افغانستان کښې د افغانستان د زامنو تر مینځه شروع کړه چې د چا په خیال کښې نه راتلله. نن په افغانستان کښې د افغانانو د شپږ سبا کولو او ورځو تیرولو ځای نشته، د څو خود غرضو، حریصو او بد مستو د نشو په کړائی کښې وریتیږی او ژوند له لاسه ورکوي.

د مجاهد، افغان او اسلام تر نوم او شعار لاندې داسې لوبه روانه ده چې شیبه په شیبه افغان قوم او افغانی خاوره د تحقیر او تذلیل کندې ته غورځوي. د مظلومو، شهید پالو او تش لاسو افغانانو د بې وسیو او بې کسیو داستان لا غمونکی ننداری خوندی کوی.

په داسې حال کښې چې د جدی شپږم غمونکی ورځ غندو هغه څیری او افراد هم له غندلو نه پریږدو چې د هیواد بقاء او هیواد والو عزت او ابرو ورته مقدمه او د هر څه نه مخکښه نه وي.

مخکښې له دې چې په تاریخ او نړۍ کښې لا د بدنامی او کمزورتیا کندونه وغورځیږو باید لږ را په خود شو. د مرگونو دې اتڼونو ته د پای ټکی کیږدو.

اخر تر څو به د انسان او انسانیت په مریو د وحشت چړی را کاږو، انسان او انسانیت به توهینوو.

افغانستان د چا شخصی حجره، جومات، کور، پوله او پټی نه دی چې د ځان لپاره یې د استعمال حق لرې بلکې د ټولو افغانانو شریک ټاټوبی دی. هر افغان پکې د اوسیدو، گرځیدو او ژوند تیرولو حق لري او دا حق ترې تروړل نه جبرانیدونکی جنایت او تېری دې غوره به دا وی چې په شریکه ئې سره جوړ او ښیرازه کړو.

د سرمقالی پاتی برخه

کلنۍ سربښندنې په پام کې ونه نیسې نو جگړه مار دی د خپلې تیری او روانی واکمنی تجربې مخې ته کیږدی او قضاوت دې پرې وکړی نو بیا به ورته ثابته شی چې په زور کلی نه کیږی دا د کلاشینکوف او توپ او ټانگ واکمنی لکه څنگه چې د افغانستان خلکو ته مشروعیت نه لری د نړیوالی ټولنې په تیره بیا د اسلامی کنفرانس تنظیم او ملگرو ملتونو په سازمان کې هم اعتبار نشی ترلاسه کولای نو مثمره خبره دا ده چې جگړه مار دی د افغانستان خلکو ته د راتلونکې په اړوند د فیصلې حق ورکړی بیا به افغانان د خپلو ملی دودونو په رڼا کې جرگه شی او یو موټی یوه خوله به د کورنیو او بهرنیو ستونزو په حل او د هیواد په جوړولو کې ونډه واخلی.

د هیواد روحانی شخصیت ...

ښاغلی پیر صاحب د «ارادی» خپرونې په باب وویل:

ستاسو خپرونه د مطبوعاتو په آسمان کې نوې ځلیدلې ده هیله ده چې د یوې متعهدې او ملی نشریې په حیث خپل رسالت پوره کړي او د حقایقو په بیانولو کې خپله دنده په ښه توگه ترسره کړي. په دې برخه کې که په راتلونکې کې څه د زړه تولو ولرم نو حتماً به یې د یو دوست او سپین ږیري په حیث له تاسو سره مطرح کړم. له لوی خدای (ج) نه تاسو ته مزید توفیق غواړم.

هو مذاکرات خو په کومو ...

نو دغسې به سبا مذاکرات هم خپل اهمیت له لاسه ورکړی، که څه هم چې دا اوس یې هم تر ډیره حده پورې خپل مفهوم او ارزښت له لاسه ورکړی ځکه له خبرو تر اوسه څه نه دی را ولاړ شوی خو بیا هم د دې خبرې معنی دا نه ده چې مونږ نهیلی شو او د مذاکراتو اهمیت ته په کمه سترگه وگورو.

زما خو باور دی چې که ناستې ولاړې زیاتې شی، حساسیتونه پخپله کمیږي او د بغض او کرکې ځای محبت نیسی او اخوت هم هله تأمینیږی چې زړونو ته د کرکې پر ځای محبت ورننوځی. باید ټول افغانان او په ځانگړی توگه پر افغانستان واکمنی ډلې د افغانستان (جهاد) اسلامی هویت، ځمکنی بشپړتیا، سیاسی استقلال او ملی شتمنیو پر خلاف پیل شوی توطیې درک کړی او دا له هرې خوا پیل شوی تور برینبونه نالیدلی و نه گڼی. آخر موږ څه ډول د دې توطیو مقابله کولای شو، موږ باید د اخوت له لارې خپل ملی وحدت تأمین کړو او د ملی وحدت له لارې ځان ته ملی قیادت وټاکو چې د اسلام په چوکاټ کې ځان ته ملی قیادت تر سیوری لاندې نظام جوړ کړو، هغسې نظام چې نور څوک دا جرأت و نه کړای شي چې هغه او دغه تور را پورې کړي.

تعصب مادر تبعیض، نفرت و ...

مروز زمان، در یك كانون حاد و داغ روی هم انباشته شده، متراكم و ذخیره می شوند و به اصطلاح عام قطره قطره دریا می شود و یا چون اخگر زیر خاكستر بالقوه در اشتعال می باشد تا آنكه در اثر محركی و یا علتی از قوه به فعل درآمده، زبانه می كشد و یا انفلاق می كند و باعث زد و خورد و منازعات ذات البینی میگردد، كه اینك در كشور خویش ناظر و شاهد آن هستیم. از قبیل قتل عام های مكرر و متقابله ایكه چندی پیش در شمال كشور صورت گرفت و ده ها هزار افغان، اعم از زن و مرد، پیر و جوان و حتیٰ اطفال معصوم و بیگناه را به كام خود كشید و تر و خشك هر دو را سوخت و بازهم در بسا موارد دیگر تكرار شد.

لذا بر بزرگان و دست اندركاران گروه های سیاسی/نظامی در حال جنگ، است تا به این همه خون ریزی و قتل و قتال ناموجه و روز افزون خاتمه دهند و اگر اختیار و واك آنرا ندارند از قتل عام ها، شدت عمل و تجاوز به ناموس یكدیگر كه تاریخ ما با آن آشنائی ندارد، بكلی بپرهیزند و در قبال این همه ظلم و ستم مسؤلیت های انسانی، اسلامی و افغانی خود را از یاد نبرند چه دیر یا زود این زمستان هم مثل زمستان های قبلی خواهد گذشت و روسیاهی به ذغال خواهد ماند.

شاعری، شاید هم نظامی گنجوی گفته است:

ای كُشته كرا كشتی، تا كشته شدی باز
تا باز كجا كشته شود آنكه ترا كشت

و نیز مولانا جلال الدین بلخی گفته است:

این جهان كوه است و فعل ما صدا
سوی ما آید، ندا اندر ندا

و طبق دین مبین و آیین آسمانی ما این اعمال هر چه باشند، ذره به ذره و مثقال به مثقال حساب شدنی است و شك و شبهه را در آن راهی نه.

د سید برهان آغا جنازه خاورو ته وسپارل شوه

پیښور (د قوس ۳۰): په ډیرې خواشینۍ سره مو خبر ترلاسه کړ چې د افغانستان د کورنیو چارو وزارت پخوانی غړی او د هیواد ریښتونی خدمتگار سید برهان آغا پخپل کور کې د کوچنی اختر په لومړی شپه د زړه د دریدو له امله وفات شو.

اروابناد سیدبرهان آغا د ثور د کرغیړنی کودتا نه مخکې په پوره صداقت د هیواد په بیلابیلو سیمو کې دندې ترسره کړې وې او تر هجرت وروسته یې د جهاد او سولې په لاره کې هم خدمتونه وکړل.

دده جنازه د سره رود په ولسوالی پخپله پلرنی هدیره کې خاورو ته سپارل شویده. د اروابناد فاتحه د یکشنبه په ورځ د جدی په ۱۸ نیټه چې د جنوری له ۷ سره سمون لري د حیات آباد په ٤ فیز، د حضرت علی (رض) په جومات کې اخیستل کیږی. د افغان نشراتی مرکز منسوبین او موږ دغه اروابناد ته د بخښنې او مغفرت دعا کوو او کورنۍ ته یې جمیل صبر غواړو.

اروا دې ښاده وی

اراده

آزاده تحلیلی خپرونه

د مقالو په انتخاب او ایډیټ کې واکمنه ده. هره مقاله د لیکوال د نظر څرگندونه کوی. را رسیدلې مقالې بیرته نه ورکول کیږی.

د گډون کلنی بیه:

په امریکا، اروپا او استرالیا کې:	۳۰ امریکایی ډالر
د سیمې په هیوادونو کې:	۱۵ امریکایی ډالر
په افغانستان کې:	۱۰۰۰۰۰ افغانی
په پاکستان کې:	۱۰۰ کلداری

د شپږ میاشتو لپاره نیمه بیه. د پوستې لگښت د اداری په غاړه دی.

بانکی حساب: A/C US $ 01801406

الفلاح بانک، ٦ - ب، اسلامیه روډ، پېښور.

تاسې کولای شئ خپلې مرستې او د گډون بیه په پورتنۍ پته راولیږئ.

د لاس ته راوړلو غاړیرنه: د پیښور ټول اخبار پلورنځی.

افغان انگلش لنگویج سنتر

در بخش های انگلیسی، دری، الجبر و خطاطی شاگرد می پذیرد. علاقه مندان میتوانند هرچه زودتر ثبت نام نمایند.

آدرس: افغان انگلش لنگویج سنتر

کوچه، جهانگیرآباد، سن شاین پبلك سكول.

تبلفون: ٤٠٢٢٧

World Dairy Product We use only cow's milk

فقط از شیر گاو استفاده میکنیم

Milk, Yoghort	شیر، ماست
Cheese, Butter	پنیر، مسکه
Cream, Curd	قیماق، چکه
Dogh (Lassy), Solidcurd	دوغ و قروت

Address:

Shop No. 2A, Seesan Plaza, F-10 Markaz, & Shop No. 6 Al Rahman Plaza, G-9 Markaz, Islamabad.

نوت: نشریه اراده را از آدرس های فوق در اسلام آباد به دست آورده میتوانید.

ای ایم سی کمپوزرز

(AMC) Composers

ای ایم سی کمپوزرز، با داشتن سهولتهای سکنر (Scanner)، پرنتر رنگه (Color Printer) و لیزر، هر قسم کتب، جراید، مجلات و مکاتیب شما را در اسرع وقت در بدل پول مناسب به چاپ میرساند.

آدرس: اطاق ۲۱٦، منزل دوم، گل حاجی پلازه، یونیورستی تاون، پشاور.

تیلفون: ٤۱۳۲۷

E-mail: amc@brain.net.pk

چاپ و کمپوز: نصیر لیزر کمپوز، یونیورستی رود، گل حاجی پلازه، منزل دوم، اتاق ۱۲٤ تیلفون: 43861 و 2565520، موبائیل: 0320 294861، U.P.O.Box# 795 پشاور

America's dept to the people of ...

soil, the Afghan people are victimized by a host of human rights abuses. But the most egregious abuses are those prepetrated on women, whose right even to be human has been denied.

As an Afghan woman and activist, someone whose personal and professional life is profoundly affected by this war, I bring a firsthand knowledge of the suffering this war has caused. But also I bring a perspective on the Afghan conflict that has remained hidden to the west the perspective of the Afghan women and men whose voices have been silenced. After 20 years, those voices should be heard. Solving the crisis in Afghanistan demands a shift in thinking if we are to end the vicious cycly of vitimization.

The story in Afghanistan has been about empowerment - empowerment of the Communists and then empowerment of the Mujahideen holy warriors. But nowhere in this story has the empowerment of the Afghan people taken place.

The international community must empower war affected Afghans to rebuild their democracy. It is time to finance Afghan-led efforts to promote peace and the building of civil institution. We applaud the efforts of the UN for the recent reports that expose aliens intervention in Afghanistan. Foreign interests in Afghanistan continue to fuel human rights calamities that are a major deterent to a peaceful negotiation to the conflict. In fact, for years perior to the Soviet invasion, the neighbouring countries actively sought the destablilzation of Afghanistan, a fact that played no small part in the graduated military involvement ultimately played out by the Soviet Union.

Dehumanized, isolated, and silent, the Afghan people today are trapped between foreign terrorist Osama bin Laden and a foreign-inspired Taliban. Lost is the story of Afghan women and men who have suffered unspeakable atrocities in the two decade-long conflict.

The United States can play a powerful role in mobilizing the Afghan people and should be based on their record of human rights abuses, scorched earth policy, ethnic cleaning, and gender apartheid, not on the extradition of Usama bin Laden. The United States has a responsibility to correct the inequities of the past and support the establishment of democratic institutions with the same passion used to wage war against Communism.

The men of ...

So that they will not have
Demonstrated their courage to thee.
Receive them, first on the day of their arrival
And talk to them any subject of your desire.
And when you will receive them the second time
Do honnor them with pride
Upon returning to their homes
In the manner of a proudful eagle
Returning to its nest
Behold! It is the honored soil of Ariana
Spread it under thy hall's carpet
Just before the second meeting.
When the mother received her son's letter
She was started she couldn't help.
The first meeting was held with joy
In which every one spoke the topic of his choice.
And when it was the turn of the second meeting
The puzzling soil was scattered as instructed.
When the cheiftains of Ariana,
Those proud representatives of the Aryan race,
Stepped in the palace's gate
They lost their normal state
By sensing their motherland soil's smell.
Unsheating their swords,
They clashed each other
With Afghan valor.
Two or three of them fell in their blood
And as they collapsed, you may say
The pinnacles of sky collapsed
Or columns broke and ceilings demolished.
A thousand jars of wine cannot intoxicate the wine
lovers
As a particle of dust intoxicates the partriots!
Oh! what a commotion a handful of Afghan soil
Breeds!
what a tumut of passion it creates!
It is not Alexander alone that
Experienced our might;

Beyond Sanctions

Sima Wali

Part II

It **U.S. foreign-policy games continue to draw out Afghan women's misery** must pressure Pakistan, Saudi Arabia and the United Arab Emirates (among others) to end the flow of arms to Afghanistan that has resulted in the genocide of more than a million of our people and the destruction of our country.

Until Afghanistan gets sustainable development help and genuine political attention, U.S. foreign policy games will continue to draw out Afghan women's misery. This is what is eluding many feminists in the U.S. It's not the burqa but the politics behind our problems that has kept Afghan women isolated.

Editorial:

officials. Most of the last year's 140 millions dollar worth humanitarian assistance of the UN were spent on expenses of the UN staffs, gun men of Afghanistan and only its small portion was spent on the public affairs or providing foodstuffs. Therefore most of these assistance were injusticly distributed in the gloomy war atmosphere.

Meanwhile Americans and Russians are the initiators of sanctions in the UN Security Council. Anyway if we think a little bit, we will see that former Soviet Union and its main hier, Russians are responsible for the current tragic Afghan issue and the Americans are responsible for their prolongation. Similarly Geneva Talks, Rawalpendi Council, Jabulsaraj Treaty and Taliban advancement were held with the assistance and supervision of the above two powers.

These incidents indicate that undermening the national fervor of Afghans are the objectives of the Russians as well as Americans. The Afghans have been described as terrorists, narcotics producers and violators of human rights. These are the recent intrigues of the enemies and friends of Jehad period through the UN. Meanwhile as an old loyal UN member, Afghans urge the UN to halt foreign interference and war and as per the will of Afghans to pave the ground for their casting votes, instead of imposing unnecessary holding talks and sanctions.

Beside all these tragic incidents, the Afghans also blame the Tanzims and Taliban that they have provided such an oppurtunity for the foreigners to formulate plots as against Afghanistan and to interfer in our internal affairs.

Afghans are now burning in the flames of emigration,drought and other different sinisters.But under the dictate of foreigners the officials fight and discribe justice fratricide and crumbling houses and the homeland.

First, halting war,termination of injustices and self determination of the nation were among the adages of Taliban and with the nation's support they captured Kabul.But regretfully instead of nation's interest,Taliban party's interest was fulfilled and Taliban have been turned as ruling circle of the country.This is a unilateral ruling and beside this there are unilateral sanctions.As far as Taliban Islamic Movement and the United Front haven't respected the nation's interest,they are war mongers.

They shall know that Klashinkev,gun and tank ruling haven't any legality before the people of Afghanistan and they can't receive a good credit in the international community,especially Organisation of Islamic Conference and the UN. Therefore it would be better for them to let the people of Afghanistan determine their self determination and in the light of their customs and traditions they shall hold jirgahs and through these jirgahs they shall unitedly solve their common problems and participate in reconstruction of their country.

ERADA

Bi-Weekly, Independent Publication
Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Sayed Daud
Chief Editor: Atiqullah Pazhwak
Add: House # 2, Canal Bank Road, U.P.O Box No. 909 University Town, Peshawar Pakistan
Tel.: (91-92) 41691, **Fax:** 841785
E-mail: daud@amrc.pwr.sdnpk.undp.org
Subscription Rate:
In USA, Europe & Australia 30US$
Regional Countries 15US$
Pakistan Rs. 100
US$: A/C: No: 01801460
Bank Al-Falah Ltd, 6-B, Islamia Road, Peshawar Cantt
You can remit your donations to the above account No.

Order of God

Proclaim And thy Lord Is most Bountiful. He who taught (the use of) the pen.

Al-Alaq(3-4)

ERADA

INTENTION

Bi-Weekly Publication of A.M.R.C

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C 1986

First Year, Fourth Issue, Monday, Jan. 1, 2001 Price: Rs 3

America's debt to the people of Afghanistan

Sima Wali

It has been 21 years since Afghanistan was plunged into a proxy war between the United States and the Soviet Union, 21 years since the government of the Republic of Afghanistan in the capital city of Kabul has exercised self-determination and the expressed will of the Afghan people.

As allies of the United States, fighting against the armed forces of the Soviet Union, Afghans were asked to pay the supreme sacrifice in the belief that their self determination would be returned to them, when the foreign rulers were forced to retreat and the Communist government they installed was overthrown.

But instead of freedom, the people of Afghanistan have been enslaved by the aliens and for the first time in our 5.000-year history we face the stark truth that our culture as well as our homeland have been sold right out from under us. Now the United States bargains with the latest foreign rulers of Afghanistan, the Taliban.

After 21 years of genocide, 2 milion killed, 1 milion the victims of land mines, 12 milion dispossessed of their homes and livelihood, and atrocities committed against women, Afghans continue to remain the largest refugee and internally displaced population in the world. Yet little or no coordinated relief is in sight.

Following a recent visit to Afghanistan, Dr. Kamal Hossain, a special envoy of the United Nations on Afghanistan, stated that Kabul a "lively, cosmopolitan, intellectually vibrant" capital city, had suffered the ultimate in depredation. In comparison with Sarajevo, he declared, "Kabul was an infinitely worse siuation."

But what has been done to relieve the situation in Sarajevo has been denied Afghanisan, a crisis that Hossain insists "calls for much, much, much more of the attention of the international community and its commitment for humanitarian assistance to sustain life."

For more than two decades of conflict, foreign transgression contributed to the death of our nation. While the threat of Communism has been destroyed, external support for war continues. Today, while 80.000 to 100.000 mercenaries wage war on Afghan (see page 7)

The Men of Paropamizad

The Men of Paropamizad is the topic of a popular Dari (Persian) poem written by Abdul Rahman Pazhwak, Afghan diplomat and great figure of Persian and Pashtu literature which was translated by Mohammad Akbar Shaigon from MPA and is presented below:

ELEXANDER the Great in Afghanistan, November 1, 1988.

Alexannder the Great in Afghanistan:
Heard this I that Alexander, the Emproor of Greece,
Who set out to conquer the world.
Whom peoples regarded god of war and sword.
Set about the land of Ariana(1).
After he conquered the country of Darius(2).
To open this steely gate through his strength.
To get at India via Afghanistan,
Knowing not this country perishes its foes.
And the spears of Pakticians(3) pierce their lives.
He came, and in short he wondered for forty months in the foothills and valus of Ariana(4).

1- Name of ancient Afghanistan.
2- Emproor of Persia.
3- Inhabitants of Paktika prov. of Afghanistan.
4- Pashtun

When his mother didn't hear of India being conqured.
She was filled with fare for her son's fate.
She wrote him a letter, saying:
O, my son, the light of thy mother's sight,
You, the world's sole conqueror,
I had not given you birth except for victory,
Not to encounter such a day.
Why you didn't go to India'
What happend to thee?
Is it that your star fell or the sky?
How it is that there is a rival to Greece!
Write me my son for the sake of my saddened heart;
What a giant of vision it is called Paktees(4)?
Alexander wisely consulted his comrades
Putting his mother's question before them.
Then, he wrote his mother saying:
O, that Alexander and all his empire are sacrificed for you,
I wish to answer thy difficult question not by writing and words.
You will see what a complex answer mine is,
Not conceivable even by Aristotle.
I am sending you Afghan Cheiftains as guests
Provided you endear them most,
As kings endear their guests of honor
But don't invite them to
Come to thee
More often than is needed

(see page 7)

Editorial:

What should be done with the UN and waring factions? Fact finding mission

Afghans have expressed the following views on the sanctions imposed by the UN Security Council on Taliban Islamic Movement, the statement of the UN Secretary General, His Excellency Kofi Anan, who said: "These sanctions will not effect the continuation of peace talks and the Afghan people." and other domestic factors.

Though the UN peace talks have begun from the offensive of the former Soviet Union Red Army, but they hadn't any positive results and on the contrary they have triggered the prolongation of war and the practical interference of the foreign countries. For insance the missions of Benin Sevan, Mahmood Mestori, Dr. Hol, Lakhdar Barahimi and Francis Windrel have triggered the prolongation of the pains of Afghanistan. During their meetings with the Afghans, these authoritative representatives had nothing, except fact finding mission which were among the best and privileged missions.

Imposing sanctions on Taliban will effect more the people of Afghanistan in the current sorrowful situation of our country. For example last year's sanctions showed that Taliban had further intensified the war, but on the contrary the nation were thinking on earning a piece of bread, medicine and their survival. The above indicates that the nation is victim of drought and these sanctions, but not the war monger. As far as the UN humanitarian assistance is concerened, regretfully these assistance were distributeed to the Afghans via military servicemen in the last eight years which were not completely distributed to the vulnerable people and meanwhile their distribution process were not supervised by the related authoritative (see page 7)